

SVĖDASŲ VARPAS

2016 m. gruodžio mėn.

Nr. 6

Leidžiamas nuo 2016 m.

Džiaugsmingų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų 2017-ųjų metų!

Svarbiausia dovana

Kun. Robertas Grigas

Vienas dvasingiausių mūsų Tikėjimo ir gyvenimo laikotarpių, be abejo, yra Adventas, Šv. Kalėdų laukimo metas. Ir tikintieji, ir visi aukštesnės gyvenimo prasmės ieškantys žmonės šio rimties laiko sutelkiami labiau atsigręžti į savo vidinį pasaulį, į savo šeimas, artimuosius, vargstančiuosius.

Tai ir yra toji žinia, su kuria mus aplanko Šv. Kalėdos – Dievo išsikūnijimas Kūdikiyje, Žmogaus Sūnuje, kaip Jis pats save mėgo vadinti. Pagrindinis krikščioniškojo tikėjimo teiginys – kad laimingi galime būti tikrai rūpindamiesi kitų laime, darbuodamiesi, kad kitiems, šalia mūsų esantiesiems būtų gera.

Dažna mūsų laimės ieškojimo klaida būna toji, kad bandoma kurtis gerovę ar psichologinį komfortą tikrai sau vienam, tarsi atskirai nuo likusiojo pasaulio. Juk visos pastangos pasiekti tariamą gerbūvį, „rojų žemėje“ sau, lipant per kitų galvas, nesiskaitant su kito gyvybe, sveikata, teisėmis iš esmės yra savęs izoliavimas, tarsi išskyrimas iš būties visumos, pamėginant būti laimingu „pačiam sau vienam“. Tokios savanaudiškos pastangos visada baigiasi tragišku dvasiniu ir išoriniu pralaimėjimu, nes prieštarauja visatą tvarkantiems, Kūrėjo nustatytiems dėsniams. Galime būti laimingi tik drauge su kitais.

Mūsų Tikėjimo pagrindinė tiesa sako, kad Dievas, visa ko pirmoji Priežastis ir Pagrindas, taip pat yra laimingas tokia bendrystės laime – yra „Vienas, bet ne vienišas“, vieno Dievo būtyje yra neišsakoma Švč. Trejybės,

Tėvo, Sūnaus ir Šv. Dvasios meilės bendrystė. Pagal tokį savo „paveikslą ir panašumą“ Kūrėjas yra sutvarkęs ir visą egzistenciją, o pirmiausia žmogaus prigimtį. Galime būti tikrai laimingi ir patirti būties pilnatvę tikrai būdami „dėl kitų“, ieškodami laimės kitiems, o ne tiesiogiai sau. Čia iš tiesų pasitvirtina tasai filosofiskai įžvalgus Justino Marcinkevičiaus posmas:

*Tai nuo tavęs čia taip šviesu,
Nuo žodžio, šitaip pasakyto,
Nuo pagalvojimo balsu –
Turbūt ne dėl savęs esu,
Esu turbūt dėl ko nors kito...*

Viena iš ryškiausių taikiosios antiso-vietinės rezistencijos asmenybių, kun. Juozas Zdebskis (1929–1986) sakydavo, kad aukščiausia mums duota patirti laimės forma yra matyti kito žmogaus džiaugsmu spindinčias akis ir žinoti, kad tu, tavo gerosios pastangos yra to džiaugsmo priežastis.

Šitą visuotinį gyvenimo dėsni labiausiai išreiškia Šv. Kalėdų slėpinys – išsikūnijusi Dievo meilė, patikliai atsiduodanti į žmonių rankas, atiduodanti save

šeimai, žmonijos ir tautų istorijai, kad ir mes savo kasdiene veikla bei siekimais, savo nusiteikimu dalintis gėriu pasektume tuo Viešpaties pavyzdžiu. Tai nėra visiškai savaime suprantama ir lengva į vartojimą, konkurenciją ir rūpestį savi mi orientuotoje visuomenėje. Reikia tam tikrų kasdienių pastangų, sportiniu terminu sakytume, treniruočių, kad įstengtume pakeisti mąstyseną ir pamatyti šalia savęs kitus žmones ir jų teisėtus lūkesčius, kad į juos atsilieptume. Tikinčiajam žmogui tokia treniruotė yra asmeninė malda, kokia forma ji bebūtų atliekama, dvasinės lavybos, pagaliau, kasdienės mažų gailėstingumo darbų pastangos.

Artėdami šiuo keliu į Kalėdų šventę, mes išvalome vietą savo vidiniame pasaulyje Dievo gimimui. O tuomet dėsningai atsiranda mūsų mintyse vietos ir aplinkinių vargams bei rūpesčiams, ir Tėvynės, ir pasaulio reikalams. Padovanojame sau tikrąsias Kalėdas, Dievo artumą, atsiverdami tarpusavio meilei ir solidarumui.

Sakoma, kad mūsų literatūros klasikas nuo Svėdasų, giedros sielos kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, mėgęs kartoti gyvenimiškos išminties kupiną ketureilį:

*Jeigu nori būt laimingas,
Laimę nešk kitiems,
Nes tuomet ji paslaptinai
Grįžta mums patiems.*

Tai yra toji Šv. Kalėdų paslaptis, kuria Dievas nori su mumis pasidalinti, kad mes nuolat dalintumės ja vieni su kitais. Kad Kristaus užgimimo šventė ir Naujieji metai iš tiesų būtų palaimos laikas.

Svėdasiškių draugijos posėdis Svėdasuose

Posėdžio vaizdai – Valentino Repšio nuotraukose

Svėdasiškių draugija „Alaušas“ lapkričio 10 dieną Svėdasuose surengė bendrą draugijos narių ir svėdasiškių posėdį. Jame dalyvavo ir kalbėjo Svėdasų seniūnijos (seniūnas Valentinas Neniškis), bendruomenės (Arvydas Kilius), Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos (dir. Alvydas Kirvėla), kultūros namų (dir. Rožė Lapienienė), bibliotekos (ved. Asta Medinienė), parapijos (mokyt. Irena Guobienė), draugijos (pirm. Algimantas Indriūnas, pavad. Rita Skaržauskienė, narys Stasys Gavenavičius) atstovai ir miestelio gyventojai. Iš viso į posėdį susirinko kelios dešimtys žmonių.

Vadovaujant A. Indriūnui, svarstyta, kaip pasirengti rašytojo J. Tumo-Vaižganto 150-ajam gimimo jubiliejui (Lietuvos Respublikos Seimas 2019 m. paskelbė Vaižganto metais) ir sutarta parengti bendrą priemonių planą.

Daugiausiai diskutuota svarstant antrąjį klausimą „Svėdasų gyventojų socialinių poreikių tenkinimo, miestelio vystymo bei tvarkymo 2017 m. ir vėliau ūkinės bei organizacinės problemos“. Būta daug pribrendusių klausimų ir įvairių nuomonių. Vis dėlto prieita prie bendro sutarimo. Nutarta prašyti Anykščių savivaldybę padėti nutiesti Svėdasuose dviračių taką, įrengti šarvo-

jimo salę, išplėsti ir sutvarkyti kapines (didinti žemės sklypą, iškirsti medžius, įrengti kolumbariumą, o prie kapinių – mašinų aikštelę), išvalyti Alaušo ežerą, upelį ir jų pakrantes (iškirsti medžius, krūmus, šabakštynus), sutvarkyti rašytojo J. Tumo-Vaižganto gimnazijos teritoriją, perkelti Tumų trobą iš Kalvių į Malaišių kaimą.

Be to, prašyta Savivaldybę finansuoti 2017 m. Draugijos laikraščio „Svėdasų varpas“ leidybą ir Interneto svetainės „Svėdasų draugija „Alaušas““ papildymą bei išlaikymą, nupirkti spalvotą spausdintuvą Svėdasų bibliotekai (laikraščio tiražui didinti), o Kultūros namams – ekraną. Kartu pageidauta, jog būtų pareikalauta, kad Kiaulių komplekso administracija pašalintų pagaliau miesteliui ir kaimams skleidžiamą jo smarvę.

Protokolą pasirašė posėdžio pirm. Algimantas Indriūnas, seniūnas Valentinas Neniškis, Svėdasų bendruomenės atstovas Arvydas Kilius, gimnazijos dir. Alvydas Kirvėla ir susirinkimo sekretorius Stasys Gavenavičius.

*Algimantas Indriūnas,
Svėdasiškių draugijos „Alaušas“
pirmininkas*

Vaižgančių dienų

Vaikai „nuo Alaušo ir Beragio“, kaip sakoma Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos dainoje, ne tik mokosi, bet ir prasmingai leidžia laisvalaikį. Gimnazija savo veiklą grindžia mūsų krašto rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto žodžiais: „Ieškokime gyvenime deimantiukų“.

Džiaugiamės net ir mažiausiais pasiekimais, bet visuomet yra keletas „deimantiukų“, suspindusių virš kasdienybės ir džiuginančių visą gimnazijos bendruomenę. Šiais mokslo metais gimnazijos mokiniai Aušrinė Neniškytė ir Giedrius Mirklys (mokytoja Kristina Dilienė) jau trečią kartą tapo Anykščių rajono muzikos olimpiados laimėtojai: Aušrinė užėmė 1-ąją vietą, Giedrius – 3-iąją. Pasidžiaugę pergale, laimėtojai kartu su kitais gimnazijos mokiniais lapkričio 14 d. dalyvavo interaktyvioje muzikos pamokoje kartu su pasaulinio lygio akordeonistu Martynu Levickiu.

Pamoka vyko Anykščių menų inkubatoriuje kartu su kitais rajono 7–10 klasių mokiniais. Dešimtokė Aušrinė Neniškytė už rašinį Vaižganto gimtadienio minėjimo dieną Malaišiuose buvo apdovanota Meilės ir Gerumo premija. Praėjusiais mokslo metais mokyklos bendruomenė džiaugėsi įvairių klasių mokinių laimėjimais konkursuose ir olimpiadose. Linkime sėkmės ir šiais mokslo metais dalyvaujantiems konkursuose.

Vaižganto gimtadienio proga vyko orientacinės varžybos „Pažink Svėdasus“. Varžybas organizuoti padėjo Svėdasų bendruomenė, o dalyvavo net devynios komandos. Dvi komandas pristatė ir kaimynė – Debeikių pagrindinė mokykla.

Spalio pradžioje dvidešimt gimnazijos mokinių (vad. muziejininkas R. Guobis) dalyvavo žygyje į Šimonių girią partizanų takais. Klausėsi pasako-

jimų apie Algimanto apygardos partizanų, uždegė atminimo žvakeles ant kapų. O spalio 28 d. gimnazijos sporto salėje vyko 3x3 krepšinio varžybos, kuriose dalyvavo ir svečiai – Utenos rajono Užpalių gimnazijos sportininkai.

Gimnazijoje buvo pristatytos dvi parodos: Svėdasų krašto moksleivių dailės ir kraštotyros stovyklos, skirtos dailininko Kajetono Sklėriaus 140-osioms metinėms paminėti, Tapybos paroda ir buvusios mokinės, dabar VDU lietuvių filologijos ir leidybos studentės Simonos Bagdonaitės paroda „Vaižganto gimtajame krašte“.

Mūsų biblioteka dalyvauja projekte „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“, juo siekiama skatinti skaitymą bei domėjimąsi Šiaurės šalių literatūra. Vyko norvegų rašytojo Stiano Hülės knygos „Garmano vasara“ garsiniai skaitymai.

„Pasakų grytelės“ įkurtuvės Svėdasų bibliotekoje

Dalios Paulavičienės nuotraukos

Saulėtą, spalvotą rugsėjo 28 d. rytą į biblioteką rinkosi pradinukai ir darželinukai padėti atverti „Pasakų grytelės“ dureles. Didelis būrys smagiai nusiteikusių mažųjų skaitytojų vos sutilpo į salytę, skirtą renginiams. Nors patalpos šiuo metu nekūrenamos, susipaudus visiems iš syk tapo šilčiau.

Vedėjai Pepė Ilgakojinė (Milda Kirvelaitė) ir Karlsonas (Karolina Romaraitė) šventę pradėjo J. Lapašinsko eilėraštuku „Sveiks, rugsėji“. „Šypsenėlės“ vaikai (vaidino Miglė Kirdeikytė, Erikas Pakalnis, Saulė Švelnytė) visus pradžiuginio nauju lėlių spektakliuku apie Knygelę (Austėja Medinytė), kuri

surado sau draugę. Mergaitė palydėjo knygelę į jos naujuosius namus bibliotekoje. Visi kartu suskaičiavę iki trijų, paprašėme Knygelę atverti „Pasakų grytelės“ dureles. Vaikai sunesė į grytelę „išaugtas“, vietos namuose nerandančias, bet tvarkingas knygeles. Namelyje vaikai galės skaityti knygeles, žaisti pabūti vieni.

Su įkurtuvėmis pasveikinti atskrido iš knygų šalies gyvosios knygelės (Austėja Baklanova, Gabrielė Tutkutė ir Kamilė Baklanova), o iš Anykščių Viešosios bibliotekos katinas Pukis Kutulis su pilnu maišu mįslių ir dovanų. Ypač vaikams patiko prisiglausti ir fotografuotis prie didelio, minkšto pūkuotuko.

Visi tarėme didelį ačiū visiems rėmėjams. Ypač Rūtai Stanevičienei iš „Atvertų langinių“, nes ji padėjo išsipildyti mūsų svajonei, Valdui Šukiui, kuris jį pastatė, ir dėdėms iš girininkijos, kurie parūpino medienos.

Vaiučiai padėjo uždengti grytelės stogą popieriniais klevo lapais, užrašę ant jų mylimos knygelės pavadinimą. Statėme namelius iš gamtinių medžiagų, kiekvienas gavo po prizą.

Šventės pabaigoje vaikai išlydėjo Pukį Kutulį, o mums pažadėjo lankyti grytelę ir dažniau draugauti su knygele.

Asta Medinienė

Mieli svėdasiškiai!

Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga nuoširdžiai sveikinu visą svėdasiškių bendruomenę ir kitus kraštiečius, išsibarsčiusius po visą Lietuvą. Linkiu geros nuotaikos, stiprios sveikatos ir sėkmės įgyvendinant užsibrėžtus tikslus 2017 m.

*Svėdasiškių draugijos „Alaušas“
pirmininkas Algimantas Indriūnas*

Gerb. skaitytojau!

Atėjo metas padėkoti visiems už tai, kad skaitėte mūsų laikraštį, jam rašėte, padėjote lėšomis, kritikos žodį tarėte, susitarimus įvykdėte. Ačiū spaustuvės „Morkūnas ir Ko“ darbuotojams. Jūsų profesionalumas ir geranoriškumas – buvo svarbi laikraščio leidybos sąlyga. Visiems svėdasiškiams linkime daug gėrio akimirky sutinkant Šv. Kalėdas ir Naujuosius metus. Tegu sėkmė ateina į Jūsų namus ir lydi darbus. Laimingų švenčių!

Redkolegija

Vaižgančių dienos

Atkelta iš 2 p.

Mokiniai piešė Garmano vasarą, rašė laiškus į ateitį.

Gruodį pasitinkame nusipynę gražiausius advento vainikus, repetuodami šventinius pasirodymus ir ypatingai pasipuošę: šiemet dalyvaujame Anykščių rajono savivaldybės organizuojamoje apžiūroje-konkurse „Šviečiantys Anykščiai“, kurio metu bus išrinktas šventiškiausiai apšviestas objektas Anykščių rajone.

Artėjančių švenčių proga norime palinkėti visiems mokiniams, jų tėveliams ir mokytojams šviesos – mintyse, širdyse, kasdienybėje... Raskime laiko pasidžiaugti net ir mažais dalykais bei dalinkimės gerumo šviesa vieni su kitais. Jaukių ir šiltų Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų!

*Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto
gimnazijos administracija*

Gerbiami skaitytojai!

Užbaigdami 2016-uosius metus, kai vasarą buvo pradėtas leisti Svėdasiškių draugijos „Alaušas“ laikraštis „Svėdasų varpas“, ir tesėdami pažadus Jums (žr. laikr. nr. 3, p. 3; nr. 4, p. 4), mes vėl skelbiame keletą mūsų laikraščio skaitytojų laišku.

Rugsėjo – lapkričio mėnesiais parengtus „Svėdasų varpas“ laikraščio numerius (1-5) e-paštu išsiuntėme susipažinti visiems mūsų draugijos nariams. Džiugu, kad Jūs perskaitėte juos ir panorote pasidalinti apie laikraštį savo mintimis.

Visus Jūsų laiškus, adresuotus laikraščio redkolegijos pirmininkui, mes gavome ir įdėmiai perskaitėme. Nuoširdžiausiai dėkodami už juos, primename, kad Jūsų laišku redkolegija lauks ir kitais metais. Rašykite mums juos ir dėkite į laikraščio „Svėdasų varpas“ pašto dėžutę Svėdasuose (seniūnijoje) arba siųskite e-paštu laikraščio redkolegijos pirmininkui į Vilnių.

Vytautas Rimša, redkolegijos pirmininkas

Skaitytojai apie laikraštį

2016 09 11

Labą dieną, Vytautai, ačiū, kad pamaloninot. Dabar puikiai leidžiu sekmadienį, skaitydama „Svėdasų varpą“. Nuoširdus ačiū.

Zita Pivoriūnaitė, Svėdasai

2016 09 12

Kiekvienas nuoširdus žodis, straipsnis, renginys, tuo labiau leidinys – laikraštis apie mūsų mielus Svėdasus, svėdasiškius – sveikintinas reiškinys. Gyvenime pirmas žingsnis visuomet yra sunkus. Leidėjams, talkininkams, manau, nepritrūks kantrybės. Palinkėjimas vienas: vengti smulkmeniškumo.

Doc. dr. Juozas Lapienis, Vilnius

2016 09 12

Jūs šaunuoliai – dar nespėjau visko perskaityti...

2016 09 14

Persiuočiu Vytauto nuveiktą didžiulį darbą (lankstinuką – V. R.). Gal kas dar neskaitėte laikraščio (1–3 nr. – V. R). Siunčiu jį. Gero skaitymo...

Rita Šimkevičiūtė-Skaržauskienė, Svėdasai

2016 10 16

Svėdasiškių draugijos „Alaušas“ laikraščio „Svėdasų varpas“ pirmieji numeriai (1–4) mane sudomino ne vien aktualiomis publikacijomis, bet

ir puikia savo išvaizda bei poligrafijos kokybe. O svarbiausia, kad jame patys svėdasiškiai kelia rūpimas problemas ir siūlo, kaip jas spręsti. Mano galva, apie panašius laikraščius turėtų pagalvoti visos Lietuvos draugijos ir bendruomenės. Šis laikraštis – labai geras joms pavyzdys. Linkiu leidėjams surasti rėmėjų tiek, kad „Svėdasų varpas“ gyvuotų ir eįs eitų.

Doc. dr. Jonas Dautaras, Vilnius

2016 10 11

Labą dieną, ačiū už įdomų laikraštį. Man ir Aleksandrui patiko. Platinsim kiek galėsim.

Almonė Tarabildienė, Svėdasai

2016 10 31

Labą dieną, Vytautai.

Su įdomumu perskaičiau ilgalaikę Svėdasu raidos viziją, tikiu jos išsipildymu su kaupu. Ačiū už galimybę pasidžiaugti realiomis svajonėmis. Jau trys savaitės kaip Floridoje, laukiu pavasario. Malonu būtų paskaityti ir sekantį „Svėdasų varpą“ internete. Popierinį, jeigu nesudarytų sunkumo, galima išsiųsti Ukmergėn [...]. Pavasariop jį surasiu. Iki malonių susitikimų tėviškėje ir, žinoma, Ukmergėje. Geros ir kūrybingos žiemos [...].

Almuntas Baronas, Florida, JAV

Spaudai parengė Rimas Vyturys

Atsakymas Linai Beleckaitei-Stukienei

Gerbiama Lina, kaip esame žadėję, šįkart atsakysime tik į tuos klausimus, kurie, skelbiant Jūsų laišką ir mūsų komentarą (žr. laikr. nr. 5, p. 3, 4), liko be redkolegijos dėmesio.

1. Laikraščio kalba, korektūra ir stiliumi rūpinamės iš pat pradžių. Deja, surasti specialistą, kuris nemokamai (taip dirba ir visi redkolegijos nariai) visa tai prižiūrėtų, mums iki tol nepasisekė. Jei žinote tokį žmogų, mielai priimsime į redaktorių kompaniją. Kodėl nepasiūlėte, kaip tai išspręsti?

2. Nemanome, kad dėl vienos ar kitos korektūros klaidelės laikraštukas galėtų užgesti. Skaitytojai tai mato ir supranta. Paskaitykite jų atsiliepimus. Šiandien šalyje nėra nė vieno laikraščio, kuriame retsykiais nepasitaikytų klaidelių, nors ir labai rūpinamasi, kad jų nebūtų.

3. Kaimo sodybą, kurioje Jūs svečiavotės, ir jos išradinę bei talentingą (skambina gitara, dainuoja) šeimnininką Bronių draugijos nariai gerai pažįsta – jie ten lankėsi metais už Jus anksčiau.

4. Manome, kad suprasti laikraščio koncepciją, Lina, Jums padėtų, jeigu dar kartą, atidžiau paskaitytumėte mūsų informaciją „Pradedant darbą“ (laikr. nr. 1, p. 4) ir peržvelgtumėte visus laikraščius (nr. 1–5) puslapius. Manau, to turėtų pakakti.

5. Straipsnis apie kraštiečio Almunto Barono meno kūrinių parodą Ukmergėje ir Svėdasuose buvo pradėtas ruošti mėnesiu anksčiau, negu Jūs pasiūlėte. Jis paskelbtas (žr. laikr. nr. 5, p. 2–3) kartu su Jūsų laišku.

*Pagarbiai, redkolegijos pirmininkas
Vytautas Rimša*

Šio leidinio numerio parengimą spaudai finansavo Asta ir Darius Korsakai

Leidėjas Svėdasiškių draugija „Alaušas“, kodas 302482413
ISSN 2424-5801
Vyr. redaktorius Algimantas Indriūnas tel. 8 613 90897

Redakcinė kolegija:
Vytautas Rimša (pirm.) tel. 8 608 27882
Stasys Gavenavičius (sekr.) tel. 8 677 71514
Rimutė Kniežienė tel. 8 620 46960
Asta Medinienė tel. 8 678 32056

Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“, Draugystės g. 17, LT-51229 Kaunas
El. paštas: spaustuvė@morkunas.lt
Leidinytis nemokamas